

2024/2829(RSP)

21.10.2024

UTKAST TILL FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av kommissionen

i enlighet med artikel 136.2 i arbetsordningen

om de sociala och sysselsättningsrelaterade aspekterna av
omstruktureringsprocesser: behovet av att skydda arbetstillfällena och
arbetstagarnas rättigheter
(2024/2829(RSP))

Estelle Ceulemans

för utskottet för sysselsättning och sociala frågor

Europaparlamentets resolution om de sociala och sysselsättningsrelaterade aspekterna av omstruktureringsprocesser: behovet av att skydda arbetstillfällena och arbetstagarnas rättigheter (2024/2829(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artiklarna 151 och 153,
- med beaktande av den europeiska pelaren för sociala rättigheter,
- med beaktande av sin resolution av den 5 oktober 2016 om behovet av en europeisk återindustrialiseringspolitik mot bakgrund av fallen med Caterpillar och Alstom¹,
- med beaktande av sin resolution av den 15 januari 2013 med rekommendationer till kommissionen om information till och samråd med anställda, planering och hantering av omstruktureringar²,
- med beaktande av sin resolution av den 16 december 2021 om demokrati i arbetslivet: ett europeiskt ramverk för arbetstagares rätt till medverkan och översynen av direktivet om ett europeiskt företagsråd³,
- med beaktande av artikel 136.2 i arbetsordningen,
- med beaktande av förslaget till resolution från utskottet för sysselsättning och sociala frågor, och av följande skäl:
  - A. Kollektivförhandlingar och ett starkt fackligt engagemang är avgörande för att säkerställa att arbetstagarna kan göra sig hörda vid förhandlingar om omstrukturering. Arbetstagarinflytande genom information, samråd och medverkan i företagets beslutsprocesser är viktigare än någonsin för att åstadkomma en rättvis omställning av företag och skydda arbetstillfällena och kollektiva intressen. En rättvis omställning handlar om att stödja sociala rättvisa och säkerställa en rättvis fördelning samtidigt som klimatförändringarna bekämpas.
  - B. Endast 40 % av de europeiska fackföreningarna uppger att de har tillräckliga resurser för att effektivt kunna företräda arbetstagarna under omstruktureringsprocesser⁴. Fackliga representanter som fått utbildning i förhandlingsteknik vid omstruktureringar är 50 % effektivare när det gäller att behålla arbetstillfällena⁵.

---

¹ EUT C 215, 19.6.2018, s. 21.

² EUT C 440, 30.12.2015, s. 23.

³ EUT C 251, 30.6.2022, s. 104.

⁴ European Trade Union Institute for Research, 2021.

⁵ Internationella arbetsorganisationen, 2022.

- C. Ett centralt mål för omstruktureringsprocesser bör vara att behålla arbetstillfällena.
  - D. Företag prioriterar ofta kortsiktiga vinster framför ekonomisk hållbarhet och en långsiktigt stabil sysselsättning, vilket visar på behovet av att företagen tar sitt sociala ansvar i omstruktureringsplaner.
  - E. Bilindustrin är en mycket viktig ekonomisk pelare i Europa.
  - F. Övergången från förbränningsmotorer till elfordon är absolut nödvändig, men den måste ske på ett sätt som undviker att arbetstillfällena inom den traditionella biltillverkningen går förlorade.
1. Europaparlamentet betonar att anställningstrygghet, rättvisa löner och anständiga arbetsvillkor är grundläggande rättigheter som måste upprätthållas i alla omstruktureringsprocesser för att skydda arbetstagare från företagets vinstdrivande strategier. Parlamentet betonar det akuta behovet av en ambitiös europeisk industripolitik med betydande investeringar som stöder gemensamma resurser och innovation och skapar högkvalitativa arbetstillfällena och sociala framsteg. Parlamentet understryker att denna politik bör bygga på en stark offentlig sektor, socialt skydd, bostäder, transporter och barnomsorg. Parlamentet stöder en gedigen europeisk industripolitik som bygger på en motståndskraftig och resursstark offentlig sektor och förvaltning, som inte bara omfattar tillverkning utan alla sektorer och alla omställningar.
  2. Europaparlamentet upprepar sitt krav på ett permanent investeringsverktyg på EU-nivå för att säkerställa att det finns nödvändiga resurser inom alla sektorer för att utveckla en industripolitik och strategier som bidrar till att uppnå de sociala och gröna målen, baserat på de positiva erfarenheterna från NextGenerationEU och den tydliga inriktningen på sysselsättning i det europeiska instrumentet för tillfälligt stöd för att minska risken för arbetslöshet i en krissituation (Sure).
  3. Europaparlamentet betonar att en europeisk industripolitik för högkvalitativa arbetstillfällena kräver att arbetsmarknadens parter deltar fullt ut och att den genomförs genom social dialog och kollektivförhandlingar. Parlamentet uppmanar kommissionen att inkludera det övergripande målet att höja arbets kvaliteten på EU-nivå.
  4. Europaparlamentet uppmanar EU att anta en handelspolitik som skyddar europeiska jobb samtidigt som en rättvis och etisk handel främjas. Parlamentet begär att utjämningsstullar tillämpas på import från länder där illojala arbetsmetoder, låga miljöstandarder eller tunga statliga subventioner snedvrider konkurrensen. Parlamentet betonar att framtida handelsavtal måste innehålla starka arbets klausuler för att säkerställa att den globala handeln gynnar arbetstagare och inte undergräver deras rättigheter.

5. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att se över EU-direktivet om offentlig upphandling⁶ för att etablera preferensbehandling för företag som uppfyller kollektivavtal. Parlamentet uppmanar kommissionen att stärka den sociala klausulen och att utesluta de företag som har ägnat sig åt brottslig verksamhet eller upplösning av fackföreningar eller som har vägrat att delta i kollektivförhandlingar från anbudsförfaranden. Parlamentet betonar vikten av att se till att offentliga medel används för att investera i dem som deltar i rättvisa omställningar i syfte att främja kollektivavtal och öka den fackliga anslutningsgraden. Parlamentet anser också att ett villkor för allt ekonomiskt EU-stöd till företag bör vara att de uppfyller gällande arbets- och anställningsvillkor och/eller arbetsgivarens skyldigheter som följer av relevanta kollektivavtal. Parlamentet anser att en annan förutsättning för detta stöd bör vara deras åtagande att investera i europeiska industrier och behålla arbetstillfällena i EU.
6. Europaparlamentet upprepar sitt krav på att EU-finansiering, inbegripet statligt stöd, ska villkoras med allmänpolitiska mål, särskilt i strategiska sektorer, och med sociala krav, i syfte att erbjuda högkvalitativa arbetstillfällena, främja kollektivförhandlingar, respektera arbetstagarrättigheter och arbetsnormer i EU och säkerställa bättre arbetsvillkor.
7. Europaparlamentet stöder investeringar i sektorer såsom produktion av elfordonsbatteri, laddningsinfrastruktur, förnybar energi och digital teknik. Parlamentet insisterar på att dessa investeringar måste prioritera arbetstagarrättigheter och samhällsutveckling.
8. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att övervaka trender när det gäller omstruktureringar och deras inverkan på sysselsättningen, med hjälp av uppgifter från verktyg såsom *European Restructuring Monitor*, för att spåra hur många arbetstillfällena som skapats eller avskaffats och vilka de berörda företagen är.
9. Europaparlamentet betonar att omstruktureringsprocesser är avgörande för att uppnå målen för den gröna omställningen och en förutsättning för en klimatneutral ekonomi som upprätthåller sina sociala och miljömässiga normer. Parlamentet varnar för att omstruktureringsprocesser aldrig får ske på bekostnad av arbetstagarnas rättigheter. Parlamentet uppmanar kommissionen att vidta åtgärder som stärker och främjar kollektivförhandlingar för att se till att kollektivavtalens täckningsgrad ökar till minst 80 % i alla medlemsstater samt att full respekt för rätten till kollektiva förhandlingar garanteras.
10. Europaparlamentet betonar att omstruktureringsprocesser bör inledas så tidigt som möjligt för att förebygga insolvens och minska förlusten av arbetstillfällena. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att stödja företag som har ett nära samarbete med fackföreningar och arbetstagarrepresentanter för att tidigt identifiera varningstecken och utarbeta övergripande planer som tillgodoser sysselsättningsbehoven.

---

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/24/EU av den 26 februari 2014 om offentlig upphandling och om upphävande av direktiv 2004/18/EG (EUT L 94, 28.3.2014, s. 65). <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj?eliuri=eli%3Adir%3A2014%3A24%3Aoj&locale=sv>.

11. Europaparlamentet varnar för att omstruktureringar inte får användas som förevändning för att bryta mot arbetstagarnas och fackföreningarnas rättigheter⁷. Parlamentet beklagar djupt kränkningen av den grundläggande rätten till kollektiva förhandlingar samt till information och samråd innan ett beslut fattas. Parlamentet uppmanar kommissionen att införa skyddsåtgärder i syfte att förhindra att omstrukturering missbrukas som ett sätt att utnyttja arbetstagare eller undvika skyldigheter, särskilt vid taktisk insolvens.
12. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att lägga fram ett förslag till direktiv om en rättvis omställning i arbetslivet, genom planering och hantering av förändringar, på grundval av principerna om fackligt engagemang och kollektivförhandlingar. Parlamentet uppmanar kommissionen att garantera allas rätt till utbildning, utan kostnad för arbetstagaren och under arbetstid. Parlamentet anser att detta förslag bör inbegripa en rätt till övergång från ett arbete till ett annat och en rätt till högkvalitativ vidareutbildning eller kompetensutveckling, personalutbildning och stöd för karriärutveckling. Parlamentet påpekar att när arbetet förändras bör prioriteringen alltid vara kompetensutveckling för arbetstagarna så att de kan stanna kvar i samma företag. Parlamentet konstaterar att om en övergång från ett arbete till ett annat är nödvändig är det mycket viktigt att behålla arbetstagarna i samma sektor och region, samtidigt som de ges tillräcklig tid att ställa om utan några personliga ekonomiska förluster. Parlamentet betonar att principen om en rättvis och socialt rättvis omställning ska gälla för omstruktureringar, särskilt i industrier under omvandling inom strategiska sektorer såsom fordons- och energisektorerna, och arbetstagarna sätts i första rummet.
13. Europaparlamentet anser att ett moratorium för nedläggningar och påtvingade uppsägningar bör vara möjligt för att förhindra att arbetstillfällena går förlorade, och i avsaknad av en industriplan som arbetsmarknadens parter kommit överens om. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att snarast enas om ett moratorium för påtvingade uppsägningar med ett tillfälligt stödprogram för att skydda arbetstillfällena under övergångar, skapa utrymme för en ren industriplan och undvika förlust av strategisk industriell kapacitet. Parlamentet kräver ett starkare skydd mot orättvisa uppsägningar och begär att arbetstagare som påverkas av omstruktureringar garanteras lämplig ersättning, möjligheter till omskolning och stöd för att få ett annat arbete. Parlamentet bekräftar att arbetstagarnas värdighet alltid måste gå före företagets vinster.
14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att utarbeta en övergripande plan, liknande USA:s lag om inflationsminskning, med inriktning på att främja investeringar i grön teknik, förnybar energi och hållbara industrier, i syfte att påskynda EU:s omställning till en klimatneutral ekonomi och samtidigt stärka den europeiska sociala modellen och den sociala rättvisan.

---

⁷ Studie – *Study on monitoring the application of the EU Quality Framework for anticipation of change and restructuring*, Europeiska kommissionen, generaldirektoratet för sysselsättning, socialpolitik och inkludering, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2018, <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/1c22896d-4e10-11ea-aece-01aa75ed71a1/language-en>.

15. Europaparlamentet efterlyser ett övergripande direktiv för att hantera de utmaningar och svårigheter som är förknippade med underentreprenad i Europa med målet att säkerställa rättvisa arbetsvillkor, tillräckliga rättigheter och skydd för en underentreprenörs anställda. Parlamentet vill att direktivet ska innehålla bestämmelser om rätten till kollektiva förhandlingar så att en underentreprenörs anställda ska kunna förhandla om sina anställningsvillkor på ett effektivt sätt.
16. Europaparlamentet efterlyser gröna kollektivförhandlingar i form av förhandlingsbara klausuler mellan arbetsmarknadens parter i kollektivavtal som har en direkt och indirekt inverkan på miljön. Parlamentet betonar att gröna kollektivavtal kan omfatta effekterna av företagets verksamhet på miljön, skyddet av arbetstagare mot klimatförändringarnas konsekvenser och den gröna omställningens inverkan på sysselsättningen och arbetsorganisationen. Parlamentet konstaterar att det finns två huvudsakliga former av gröna kollektivavtal. Parlamentet insisterar på en integrering av gröna klausuler och avtal för att hantera en grön omstrukturering.
17. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.